

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (29/05/2026)**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. Αιτίες υπογεννητικότητας:

- η ακρίβεια – η δυσκολία στην οικονομική κατάσταση.
- η εργασιακή ανασφάλεια.
- το υψηλό κόστος στέγασης.
- ελλιπής κρατική στήριξη στους γονείς.
- δυσκολία καριέρας – οικογένειας.
- υπαρξιακή αβεβαιότητα.
- τα προβαλλόμενα πρότυπα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως προς την εμφάνιση και την επιτυχία.
- κοινωνική απομόνωση – μοναξιά.
- ιδεολογικό χάσμα ανδρών – γυναικών σε σχέση με τη μόρφωση.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- 1) β
- 2) β
- 3) α
- 4) α
- 5) α

B2α. α) Τρόπος ανάπτυξης τρίτης παραγράφου :

αίτιο – αποτέλεσμα

αίτιο :

- η χρήση των smartphones και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

αποτελέσματα :

- καλλιεργούν εξιδανικευμένα πρότυπα σχέσεων, εμφάνισης και επιτυχίας.
- αυξάνουν τα επίπεδα μοναξιάς και κοινωνικής απομόνωσης.

Η πρόθεση της συντάκτριας είναι να επιχειρηματολογήσει υπέρ της άποψης ότι η χρήση smartphones και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αυξάνουν τη μοναξιά των ανθρώπων. Παρουσιάζει, λοιπόν, την αιτιώδη σχέση μεταξύ κοινωνικών δικτύων και κοινωνικής απομόνωσης επικαλούμενη τη λογική του δέκτη.

B2β.

"Γιατί": Δηλώνει αιτιολόγηση. Πιο συγκεκριμένα, ο δοκιμογράφος αιτιολογεί την ύπαρξη "γεραμάτων της μικρής ηλικίας" και "νιάτων της μεγάλης ηλικίας".

"Λοιπόν": Δηλώνει συμπέρασμα. Ειδικότερα, ο δοκιμογράφος συμπεραίνει ότι είναι δυνατό να υπάρχουν και συντηρητικοί νέοι αλλά και ριζοσπαστικοί γέροντες, δηλαδή και τα "δύο στρατόπεδα".

B3.

- Το ασύνδετο σχήμα " ... τα νιάτα είναι επαναστατικά, αγαπούν τις μεγάλες καινοτομίες, απαιτούν ριζικές λύσεις, δε δέχονται συμβιβασμούς " αξιολογείται από τον δοκιμογράφο για να αποδοθούν με ταχύ και πυκνό ρυθμό τα βασικά χαρακτηριστικά των νέων. Το σχήμα αυτό δίνει ένταση και έμφαση στον λόγο ασκώντας έτσι συναισθηματική επίδραση στον δέκτη.
- Με τη χρήση α' πληθυντικού προσώπου (" Μπορούμε μάλιστα Προσδιορίζομε...") ο δοκιμογράφος επιδιώκει να προσδώσει καθολικότητα και συλλογικότητα στα λεγόμενά τους. Ειδικότερα, συμπλέοντας και ο ίδιος με το συλλογικό " Εμείς ", παρουσιάζει το θέμα της ύπαρξης συντηρητικών νέων αλλά και ριζοσπαστικών ηλικιωμένων ως φαινόμενο που αφορά όλους τους ανθρώπους και καθιστά τους δέκτες κοινωνούς των σκέψεών του. Τέλος, το α' πληθυντικό πρόσωπο καθιστά το ύφος άμεσο, οικείο και ζωντανό.
- Η συνυποδήλωση / μεταφορά " ανθρώπους που διαρκώς καλπάζουν ορμητικά προς τα εμπρός " αποδίδει με παραστατικότητα και γλαφυρό ύφος τη στάση – συμπεριφορά κάποιων εξαιρετικά ορμητικών, επαναστατικών και ασυμβίβαστων " νέων ". Η χρήση της μεταφοράς βοηθά τους δέκτες να οπτικοποιήσουν τη σφοδρότητα, την ένταση και το πάθος κάποιων ανθρώπων αλλά και να φορτιστούν συναισθηματικά.

Γ.

Γ1. Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει δυναμικά για διεκδίκηση της χαράς, της αισιοδοξίας, της ζωής. Η χρήση προστακτικής (χτύπα, πέταξε, έβγα) και β' ενικού προσώπου παρακινούν με αμεσότητα, οικειότητα και διαλογικό ύφος τον δέκτη να απορρίψει τη μελαγχολία και τη θλίψη για να ζήσει πραγματικά. Ταυτόχρονα η επανάληψη του " πρέπει " (δεοντική τροπικότητα) προσδίδει στο ποίημα χαρακτήρα ηθικής επιταγής καθιστώντας τη διεκδίκηση της χαράς (" Πρέπει να πολεμήσης να χαρής") και της απόλαυσης ("Πρέπει να νιώσης όλες τις ηδονές") αναγκαίες προϋποθέσεις για μια ζωή που αξίζει να τη ζεις. Η ποιητική φωνή συμβουλεύει επίσης να απορρίπτουμε τον πόνο, το μίσος, την πικρία μέσω της αντίθεσης "Κι όχι να πίνης ξύδι... Τώρα σου πρέπει μέλι" . Παράλληλα η μεταφορά "Χτύπα τη θάλασσα καταγής" μας καλεί να γίνουμε δημιουργοί της ευτυχίας μας. Ο δέκτης οπτικοποιεί το μήνυμα για δράση και ωθείται να εκμηδενίσει κάθε αρνητικό συναίσθημα. Το ύφος καθίσταται ζωντανό, γλαφυρό, εικονοπλαστικό. Τέλος, η παρομοίωση « κι ένα ποτήρι γιομάτο "δε με μέλλει"... σαν βλύσμα κραυγής γλάρου» καλεί επιτακτικά για απόρριψη της παθητικότητας και της μεμψιμοιρίας και μαχητική επιδίωξη της χαράς. Ο δέκτης διεγείρεται συναισθηματικά ταυτίζοντας την αγωνιστική στάση με κραυγή γλάρου.

Απέναντι σε αυτό το κάλεσμα, η στάση μου θα ήταν μια προσπάθεια **ενεργητικής αφύπνισης**. Σε μια εποχή ηθικής κρίσης, ανταγωνισμού και ψηφιακής απομόνωσης που συχνά οδηγούν στη θλίψη, οι στίχοι του Εμπειρικού λειτουργούν ως αντίδοτο. Θα επέλεγα να διεκδικήσω την ευτυχία και την ατομική μου ολοκλήρωση μέσω αυτογνωσίας, αυτοκριτικής, ώριμων επιλογών και υγιών σχέσεων. Παρά τις ανησυχίες που γεννά το αβέβαιο μέλλον, θα αποδεχόμουν την προτροπή να μη «φοβηθώ το πάτημά μου» , αναγνωρίζοντας ότι η ζωή κερδίζεται μόνο όταν αποφασίσουμε να αντισταθούμε στα αρνητικά συναισθήματα και να ζήσουμε με τόλμη και ειλικρίνεια.

Δ.

Άρθρο στη σχολική εφημερίδα

Δ1.

Τίτλος Βάλσαμο για τη μοναξιά η σύζευξη των δύο γενεών

Πρόλογος

Αφόρμηση από το μοναχικό αίσθημα του σύγχρονου ανθρώπου.

- Περιγραφή της τάσης απομόνωσης του ατόμου και της εσωστρέφειάς του.
- Αναφορά στα ζητούμενα του θέματος.

Κυρίως Θέμα

1^ο ζητούμενο : Παράγοντες που ευνοούν τη μοναξιά σήμερα

- Ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τα εξιδανικευμένα πρότυπα που προβάλλουν για την εξωτερική εμφάνιση, την επαγγελματική επιτυχία, την οικονομική ευχέρεια και την υψηλή κοινωνική θέση.
- Ο ατομικισμός και η εγωπάθεια απομακρύνουν το άτομο από τις κοινωνικές συμπεριφορές.
- Ο γρήγορος ρυθμός ζωής, οι μεγάλες αποστάσεις στις σύγχρονες πόλεις και οι απαιτήσεις στον εργασιακό τομέα ωθούν το άτομο στην αφιέρωση του χρόνου του για ηρεμία, αποφόρτιση και απομόνωση.
- Η χαλάρωση του θεσμού της οικογένειας.
- Έντονο άγχος, ψυχολογική αστάθεια – πιθανή κατάθλιψη.
- Οι ηλικιωμένοι νιώθουν μοναξιά, γιατί οι νέοι τους ξεχνούν, δεν τους αφιερώνουν χρόνο ή τους υποτιμούν.

2^ο ζητούμενο : Προτάσεις για περισσότερη αλληλεπίδραση νέων - ηλικιωμένων

- Οι νέοι να αφιερώνουν ελεύθερο χρόνο για διάλογο με τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας, να διδάσκονται από την εμπειρία τους και τα βιώματά τους. Ιδιαίτερα αποτελεσματική είναι η αλληλοβοήθεια π.χ. Οι ηλικιωμένοι προσφέρουν όποιο είδος φροντίδας μπορούν και οι νέοι τους βοηθούν στις μετακινήσεις τους ή στη χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις που φέρνουν σε επαφή τους νέους με μοναχικούς ηλικιωμένους. Κοινά βιώματα, εμπειρίες, κοινωνική προσφορά.
- Εκδρομές στη φύση – ταξίδια που ωφελούν και τις δύο γενιές.
- Παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Κοινές δραστηριότητες π.χ. κηπουρική, μαγειρική, ενασχόληση με κατοικίδια ζώα.

Επίλογος : Ανακεφαλαιωτικός.